

POSTANOWIENIE

Dnia 25 stycznia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Bogusław Cudowski

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z powództwa R. S.

przeciwko P. Spółce Gazownictwa sp. z o.o.

o przywrócenie do pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 25 stycznia 2012 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych [...]

z dnia 8 września 2011 r.,

oddała zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 8 września 2011 r. Sąd Okręgowy odrzucił zażalenie R. S. na postanowienie tego Sądu z dnia 2 sierpnia 2011 r. w przedmiocie uzupełnienia wyroku z dnia 17 czerwca 2011 r. orzeczeniem o kosztach postępowania poniesionych przez powoda przed Sądem pierwszej instancji w postaci uiszczonej przez niego opłaty od pozwu.

W uzasadnieniu podniesiono, że sądem właściwym do rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu okręgowego orzekającego jako sąd drugiej instancji jest Sąd Najwyższy (art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c.), a nie sąd apelacyjny, a

samo zażalenie jest niedopuszczalne z uwagi na fakt, że powód uiścił opłatę od pozwu w czasie trwania postępowania przed Sądem Rejonowym i Sąd ten - jako sąd pierwszej instancji - oddalając powództwo uczynił to na koszt powoda, natomiast postanowieniem z dnia 2 sierpnia 2011 r. Sąd Okręgowy dokonał częściowej zmiany postanowienia w tym przedmiocie. W tym zakresie Sąd Okręgowy powołał się na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 2010 r., II CZ 45/10, w którym stwierdzono, że niedopuszczalne jest zażalenie do Sądu Najwyższego na zawarte w wyroku sądu drugiej instancji postanowienie dotyczące kosztów poniesionych przed sądem pierwszej instancji.

W zażaleniu skarżący zarzucił naruszenie art. 394 § 1 pkt 9 k.p.c., poprzez jego niezastosowanie oraz art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 i art. 373 k.p.c., poprzez ich błędne zastosowanie i wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie zażalenia do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu.

W uzasadnieniu zażalenia podniesiono, że Sąd Okręgowy był co prawda sądem drugiej instancji *meriti*, natomiast sądem pierwszej instancji w zakresie zaskarżonym zażaleniem, gdyż żaden sąd wcześniej w tym postępowaniu nie orzekał o kosztach sądowych w sprawie. Dopiero uchylenie wyroku tego Sądu przez Sąd Najwyższy i przekazanie mu sprawy do ponownego rozpoznania uprawniało ten Sąd do rozstrzygnięcia o kosztach sądowych. W ocenie skarżącego, sąd jest sądem pierwszej lub drugiej instancji nie w zależności od tego, czy daną kwestię rozpoznaje po raz pierwszy lub drugi, a sporna kwestia była przedmiotem rozpoznania przez Sąd Okręgowy, a zatem sąd pierwszej instancji. W tym zakresie skarżący powołał się na pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 1998 r., II UZ 26/98 oraz wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 marca 2007 r., SK 3/05.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zawiera usprawiedliwionych zarzutów.

Skarżący w pierwszym rzędzie podważa trafność stanowiska Sądu drugiej instancji, że zażalenie na postanowienie w przedmiocie kosztów procesu (błędnie kwalifikowanych przez skarżącego jako koszty sądowe) wydane przez sąd

okręgowy będący formalnie sądem drugiej instancji przysługuje do Sądu Najwyższego, a nie do sądu apelacyjnego. Tymczasem wynika to wprost z art. 394 § 1 pkt 9 k.p.c., zgodnie z którym zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji w przedmiocie zwrotu kosztów procesu przysługuje do sądu drugiej instancji oraz z art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c., w myśl którego zażalenie na postanowienie sądu drugiej instancji co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji przysługuje do Sądu Najwyższego. Nic innego nie wynika również z wyrażonego przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 27 marca 2007 r., SK 3/05 (OTK-A 2007 nr 3, poz. 32) poglądu, do którego odwołuje się skarżący, że „w zakresie orzekania o kosztach za sąd pierwszej instancji należy uznać ten sąd, który orzekał o zwrocie kosztów w danym zakresie po raz pierwszy”. Oznacza to bowiem tylko tyle, że postanowienie, w którym sąd drugiej instancji po raz pierwszy orzekł o kosztach procesu jest zaskarżalne zgodnie z konstytucyjną zasadą dwuinstancyjności postępowania sądowego (art. 176 ust. 1 Konstytucji RP). Sąd ten pozostaje jednak formalnie sądem drugiej instancji, a od wydanego przez niego postanowienia przysługiwać może wyłącznie zażalenie do Sądu Najwyższego. Natomiast powołanie się przez skarżącego w omawianej kwestii na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 1998 r., II UZ 26/98 (OSNAPiUS 1999 nr 9, poz. 320) jest niezrozumiałe, gdyż w ogóle nie odnosi się ono do rozważanego zagadnienia. Już tylko z tego względu wniosek skarżącego o „uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia i przekazanie odrzuconego zażalenia (...) Sądowi Apelacyjnemu do rozpoznania” nie może być uwzględniony.

Wbrew sugestii skarżącego, rozstrzygnięcie przez sąd drugiej instancji - w następstwie wydania orzeczenia reformatoryjnego - o kosztach procesu przed sądem pierwszej instancji, nie jest orzeczeniem co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji. Oznacza to, że - ze względu na treść art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. - postanowienie w tym przedmiocie nie podlega kontroli Sądu Najwyższego. W judykaturze wyrażany jest bowiem zgodnie pogląd, że sądem pierwszej instancji rozstrzygającym o kosztach procesu jest ten sąd, do którego kognicji należało orzekanie po raz pierwszy o zwrocie tych kosztów. Zażalenie do Sądu Najwyższego służy zatem tylko na postanowienie sądu

drugiej instancji co do kosztów procesu i to w takim zakresie, w jakim mogło być ono wydane przez ten sąd po raz pierwszy w orzeczeniu kończącym postępowanie apelacyjne. W konsekwencji zażalenie do Sądu Najwyższego na podstawie art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji o kosztach postępowania apelacyjnego, a także o kosztach postępowania kasacyjnego w przypadku uprzedniego uchylecia przez Sąd Najwyższy wyroku sądu drugiej instancji i przekazania sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego (art. 108 § 2 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 2010 r., II CZ 45/10, OSNC 2010 nr 12, poz. 171; z dnia 27 stycznia 2011 r., II PZ 53/10, LEX nr 784936; z dnia 5 maja 2011 r., II PK 181/10, LEX nr 863979 i orzeczenia w nich powołane). Orzeczenia o kosztach postępowania pierwszoinstancyjnego, wydanego w konsekwencji reformatoryjnego orzeczenia przez sąd drugiej instancji, nie można zatem uznać za orzeczenie tego sądu co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia przez sąd pierwszej instancji, a tym samym za orzeczenie, na które - zgodnie z art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. - przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego. Sąd odwoławczy rozstrzygając bowiem o kosztach procesu przed pierwszą instancją rozstrzyga w istocie o kosztach procesu, które były uprzednio przedmiotem rozstrzygnięcia przez sąd pierwszej instancji.

Trafnie zatem przyjął Sąd drugiej instancji, że skoro Sąd Rejonowy orzekał o kosztach procesu, to wniesione przez powoda zażalenie w części dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach procesu w postępowaniu przed tym Sądem podlegało - jako niedopuszczalne - odrzuceniu.

Z tych względów zażalenie podlega oddaleniu na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.